ผลงานจากการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

(Continuous Quality Improvement: CQI)

❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖

1. ชื่อผลงาน : การพัฒนาระบบให้บริการทันตกรรมพื้นฐานในคลินิกทันตกรรม ของเครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพ โรงพยาบาลป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

2. สรุปผลงานโดยย่อ :

ผลการดำเนินงานด้านบริการทันตกรรมพื้นฐานต่อบริการทั้งหมด ของเครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพ โรงพยาบาลป่าพะยอม พบว่า ปีงบ 2565 ผลงานคิดเป็นร้อยละ 23.3 ต่ำกว่าเป้าหมาย (ร้อยละ 25) ตั้งแต่ปีงบ 2566-2568 ผลงานเพิ่มสูงขึ้นและสูงกว่าเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 26.7-27.3

การให้บริการทันตกรรมพื้นฐาน ปีงบ 2565 มีผู้รับบริการน้อยที่สุด คิดเป็น 2,812 ครั้ง ในปีงบ 2566 จำนวนผู้รับบริการเพิ่มสูงขึ้นเป็น 5,254 ครั้ง และในปีงบ 2567-2568 จำนวนผู้รับบริการคงตัว อยู่ในระดับ 5,100 ครั้ง/ปี

การให้บริการทันตกรรมพื้นฐาน แยกตามประเภทงาน 3 ชนิด 1) อุดฟันมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี (จาก 730 ไปจนถึง 2,026 ครั้ง), 2) ถอนฟันมีแนวโน้มลดลง จากปี 2566 (2,362 ครั้ง) ค่อยๆลดลงเหลือ 1,886 ครั้งในปี 2568 และ 3) ขูดหินปูน ตั้งแต่ปี 2566 มีแนวโน้มคงที่อยู่ในระดับ 1,180-1,200 ครั้ง/ปี

3. ชื่อและที่อยู่องค์กร : กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลป่าพะยอม

4. สมาชิกทีม :

1) นางปัทมา ทองปันแต	ตำแหน่ง ทันตแพทย์ชำนาญการพิเศษ
2) นางสาวพันธนีย์ มากแก้ว	ตำแหน่ง ทันตแพทย์ชำนาญการ
3) นางเรวดี วุ่นบัว	ตำแหน่ง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน
4) นางสาวขวัญดาว เต็มราม	ตำแหน่ง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน
5) นางนิตยา พวงพวา	ตำแหน่ง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน

5. เป้าหมาย : จำนวนครั้งการให้บริการทันตกรรมพื้นฐานต่อบริการทั้งหมด มากกว่าร้อยละ 25

6. ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ : การเข้าถึงบริการทันตกรรมพื้นฐาน ได้แก่ การอุดฟัน การถอนฟัน และการขูดหินน้ำลาย ช่วยทำให้ผู้ป่วยได้รับการตรวจ รักษาและควบคุมโรคในช่องปากในระยะเริ่มต้น เช่น โรคฟันผุ และโรคเหงือกอักเสบ เพื่อป้องกันการลุกลามและภาวะแทรกซ้อนของโรค นอกจากนี้การรักษาด้านทันตกรรมพื้นฐานมีต้นทุนต่ำกว่างานทันตกรรมเฉพาะทางที่ซับซ้อน ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุข หากประชาชนในพื้นที่เข้าถึงบริการทันตกรรมพื้นฐาน ร่วมกับบริการทันตกรรมส่งเสริมและป้องกัน ช่วยลดการเกิดโรคในช่องปากและลดการสูญเสียฟันได้ในอนาคต

7. การเปลี่ยนแปลง :

การพัฒนาระบบให้บริการทันตกรรมพื้นฐานในคลินิกทันตกรรม ของเครือข่ายหน่วยบริการสุขภาพโรงพยาบาลป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง

ระบบบริการ	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
1.ระยะเวลา	ปีงบประมาณ 2565	ปีงบประมาณ 2566	ปีงบประมาณ 2567	ปีงบประมาณ 2568
2.ผู้ให้บริการ	•ทันตแพทย์ 4 คน •ทันตาภิบาลปฏิบัติงานที่ รพ. 4 คน •ทันตาภิบาลปฏิบัติงานที่ รพ.สต. 2 คน •ผู้ช่วยทันตแพทย์ 4 คน	•ทันตแพทย์ 4 คน •ทันตาภิบาลปฏิบัติงานที่ รพ. 4 คน •ทันตาภิบาลปฏิบัติงานที่ รพ.สต. 3 คน •ผู้ช่วยทันตแพทย์ 4 คน	•ทันตแพทย์ 4 คน •ทันตาภิบาลปฏิบัติงานที่ รพ. 4 คน •ทันตาภิบาลปฏิบัติงานที่ รพ.สต. 3 คน •ผู้ช่วยทันตแพทย์ 4 คน	•ทันตแพทย์ 5 คน •ทันตาภิบาลปฏิบัติงานที่ รพ. 3 คน •ทันตาภิบาลปฏิบัติงานที่ รพ.สต. 3 คน •ผู้ช่วยทันตแพทย์ 5 คน
3.คลินิกที่ให้บริการทันตกรรม	แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ **1.คลินิกทันตกรรม รพ.ป่าพะยอม** **2.คลินิกทันตกรรม ที่ รพ.สต. จำนวน 3 แห่ง** (รพ.สต.ในนิคมฯบ้านลานข่อย, บ้านตลิ่งชัน และบ้านคลองใหญ่)	แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ **1.คลินิกทันตกรรม รพ.ป่าพะยอม** **2.คลินิกทันตกรรม ที่ รพ.สต. จำนวน 6 แห่ง** (รพ.สต.ในนิคมฯบ้านลานข่อย, บ้านตลิ่งชัน, บ้านคลองใหญ่, บ้านทุ่งชุมพล, บ้านบ่อทราย และบ้านปากเหมือง)	แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ **1.คลินิกทันตกรรม รพ.ป่าพะยอม** **2.คลินิกทันตกรรม ที่ รพ.สต. จำนวน 6 แห่ง** (รพ.สต.ในนิคมฯบ้านลานข่อย, บ้านตลิ่งชัน, บ้านคลองใหญ่, บ้านทุ่งชุมพล, บ้านบ่อทราย และบ้านปากเหมือง)	แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ **1.คลินิกทันตกรรม รพ.ป่าพะยอม** **2.คลินิกทันตกรรม ที่ รพ.สต. จำนวน 6 แห่ง** (รพ.สต.ในนิคมฯบ้านลานข่อย, บ้านตลิ่งชัน, บ้านคลองใหญ่, บ้านทุ่งชุมพล, บ้านบ่อทราย และบ้านปากเหมือง)
3.1) รูปแบบการให้บริการในคลินิกทันตกรรม รพ.ป่าพะยอม	1.เปิดบริการทุกวันจันทร์-ศุกร์ *<u>ยกเว้น</u>วันศุกร์ช่วงเปิดเทอมให้บริการเด็กนักเรียน* 2.มียูนิตทันตกรรม 4 ยูนิต 3.ระบบหยิบบัตรคิว จำนวนผู้รับบริการ 16-20 คิว/วัน	1.เปิดบริการทุกวันจันทร์-ศุกร์ *<u>ยกเว้น</u>วันศุกร์ช่วงเปิดเทอมให้บริการเด็กนักเรียน* 2.มียูนิตทันตกรรม 4 ยูนิต 3.ระบบหยิบบัตรคิว **เพิ่มจำนวนผู้รับบริการเป็น 20-24 คิว/วัน**	1.เปิดบริการทุกวันจันทร์-ศุกร์ *<u>ยกเว้น</u>วันศุกร์ช่วงเปิดเทอมให้บริการเด็กนักเรียน* 2.มียูนิตทันตกรรม 4 ยูนิต 3.ระบบหยิบบัตรคิว จำนวนผู้รับบริการ 20-24 คิว/วัน	1.เปิดบริการทุกวันจันทร์-ศุกร์ *<u>ยกเว้น</u>วันศุกร์ช่วงเปิดเทอมให้บริการเด็กนักเรียน* 2.มียูนิตทันตกรรม 4 ยูนิต 3.ระบบหยิบบัตรคิว **เพิ่มจำนวนผู้รับบริการเป็น 24-28 คิว/วัน** 4.เพิ่มการให้บริการทันตกรรมพื้นฐานสำหรับผู้ป่วยคลินิก NCD โดยจัดระบบนัดทำฟันแก่ผู้ป่วย

3.2) รูปแบบการให้บริการในคลินิกทันตกรรม รพ.สต.	1.เปิดให้บริการทันตกรรมใน รพ.สต.ที่มีทันตาภิบาลประจำ จำนวน 3 แห่ง 2.มียูนิตทันตกรรม รพ.สต. ละ 1 ยูนิต 3.เปิดให้บริการวันจันทร์-พฤหัสบดี ช่วงเช้าและบ่าย จำนวนผู้รับบริการ 7 คิว/วัน	แบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ **1.รพ.สต.ที่มีทันตาภิบาลประจำ** จำนวน 3 แห่ง - *ให้บริการเหมือนปีงบ 2565* **2.รพ.สต.ที่ไม่มีทันตาภิบาลประจำ** จำนวน 3 แห่ง 2.1 ให้บริการโดยทันตแพทย์ รพ.ป่าพะยอม 2.2 มียูนิตทันตกรรม รพ.สต.ละ 1 ยูนิต 2.3 ออกให้บริการช่วงเช้า วันอังคาร-พฤหัสบดี ดังนี้ •<u>วันอังคาร</u> - รพ.สต.บ้านบ่อทราย •<u>วันพุธ</u> – รพ.สต.บ้านทุ่งชุมพล •<u>วันพฤหัสบดี</u> – รพ.สต.บ้านปากเหมือง 2.4 จำนวนผู้รับบริการ 7-8 คิว/วัน 2.5 เปิดให้บริการเฉพาะถอนฟัน	แบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ **1.รพ.สต.ที่มีทันตาภิบาลประจำ** จำนวน 3 แห่ง - *ให้บริการเหมือนปีงบ 2565* **2.รพ.สต.ที่ไม่มีทันตาภิบาลประจำ** จำนวน 3 แห่ง – 2.1 *ให้บริการเหมือนปีงบ 2566* 2.2 เพิ่มเติม >> •รพ.สต.บ้านบ่อทราย เพิ่มการให้บริการอุดฟันและขูดหินปูน	แบ่งเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ **1.รพ.สต.ที่มีทันตาภิบาลประจำ** จำนวน 3 แห่ง - *ให้บริการเหมือนปีงบ 2565* **2.รพ.สต.ที่ไม่มีทันตาภิบาลประจำ** จำนวน 3 แห่ง – 2.1 *ให้บริการเหมือนปีงบ 2566* 2.2 เพิ่มเติม >> •รพ.สต.บ้านทุ่งชุมพล เพิ่มการให้บริการขูดหินปูน •รพ.สต.บ้านบ่อทราย เพิ่มวันให้บริการเป็นวันอังคารและศุกร์
ปัญหา และแนวทางการพัฒนาระบบการให้บริการ	1.คิวให้บริการทันตกรรมที่คลินิกทันตกรรม รพ.ป่าพะยอม ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ป่วย 2.ผู้ป่วยบางรายไม่สะดวกเดินทางมารับบริการทันตกรรมที่ รพ.ป่าพะยอม	1.เพิ่มจำนวนคิวให้บริการทันตกรรมที่คลินิกทันตกรรม รพ.ป่าพะยอม 2.เพิ่มการให้บริการทันตกรรมที่ รพ.สต.ที่ไม่มีทันตาภิบาลประจำ 3.ผู้ป่วยที่รับบริการที่ รพ.สต. มีความต้องการอุดฟันและขูดหินปูน โดยบางรายไม่สะดวกมารับบริการที่ รพ.ป่าพะยอม เนื่องจากเดินทางไม่สะดวกและมีผู้รับบริการจำนวนมาก	1.พัฒนาระบบประสานงานให้บริการทันตกรรมที่ รพ.สต. ได้แก่ 1) การจัดทำตารางออกให้บริการทันตกรรมของทันตแพทย์ประจำเดือน 2) การติดต่อขออนุญาตใช้รถยนต์กับ จนท.ฝ่ายบริหาร 3) การจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ และวัสดุทันตกรรมของผู้ช่วยทันตแพทย์ และ 4) สร้างกลุ่มไลน์สำหรับ	1.จัดทำแผนพัฒนาระบบเพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการทันตกรรม เช่น 1) พัฒนาระบบการจองคิวทำฟันออนไลน์ผ่านระบบหมอพร้อม 2) เพิ่มการให้บริการอุดฟันใน รพ.สต.บ้านทุ่งชุมพล 3) เพิ่มการให้บริการอุดฟันและขูดหินปูน ใน รพ.สต.บ้านปากเหมือง โดยขอใช้บริการรถทันตกรรมเคลื่อนที่ของ อบจ.พัทลุง

			ติดต่อเจ้าหน้าที่ รพ.สต.แต่ละแห่ง	

8. การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง :

- **การวัดผล** ข้อมูลจากรายงานระบบ Health Data Center (HDC) กระทรวงสาธารณสุข
- **ผลของการเปลี่ยนแปลง**

ระบบการให้บริการทันตกรรมพื้นฐานในคลินิกทันตกรรม	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
ผลการดำเนินงาน	ปีงบ 2565	ปีงบ 2566	ปีงบ 2567	ปีงบ 2568
จำนวนครั้งการให้บริการอุดฟัน (ครั้ง)[A]	730	1,676	1,817	2,026
จำนวนครั้งการให้บริการถอนฟัน (ครั้ง)[B]	1,589	2,362	2,128	1,886
จำนวนครั้งการให้บริการขูดหินน้ำลาย (ครั้ง)[C]	493	1,216	1,184	1,187
จำนวนครั้งการให้บริการทันตกรรมพื้นฐาน (ครั้ง)	2,812	5,254	5,129	5,099
จำนวนครั้งการให้บริการทันตกรรมทั้งหมด (ครั้ง)[D]	12,052	19,233	19,036	19,035
ตัวชี้วัด : ร้อยละจำนวนครั้งการให้บริการทันตกรรมพื้นฐานต่อบริการทั้งหมด	**23.33**	**27.32**	**26.94**	**26.78**

* แหล่งข้อมูล :

A = กลุ่มรายงานมาตรฐาน - การเข้าถึงบริการ >> ทันตกรรม (บริการ) >> อุดฟัน (ครั้ง)

B = กลุ่มรายงานมาตรฐาน - การเข้าถึงบริการ >> ทันตกรรม (บริการ) >> ถอนฟัน (ครั้ง)

C = กลุ่มรายงานมาตรฐาน - การเข้าถึงบริการ >> ทันตกรรม (บริการ) >> ขูดหินปูน (ครั้ง)

D = กลุ่มรายงานมาตรฐาน - การเข้าถึงบริการ >> ทันตกรรม (บริการ) >> ผู้ป่วยนอกที่รับบริการทางทันตกรรม รวมทุกสิทธิ์ (ครั้ง)

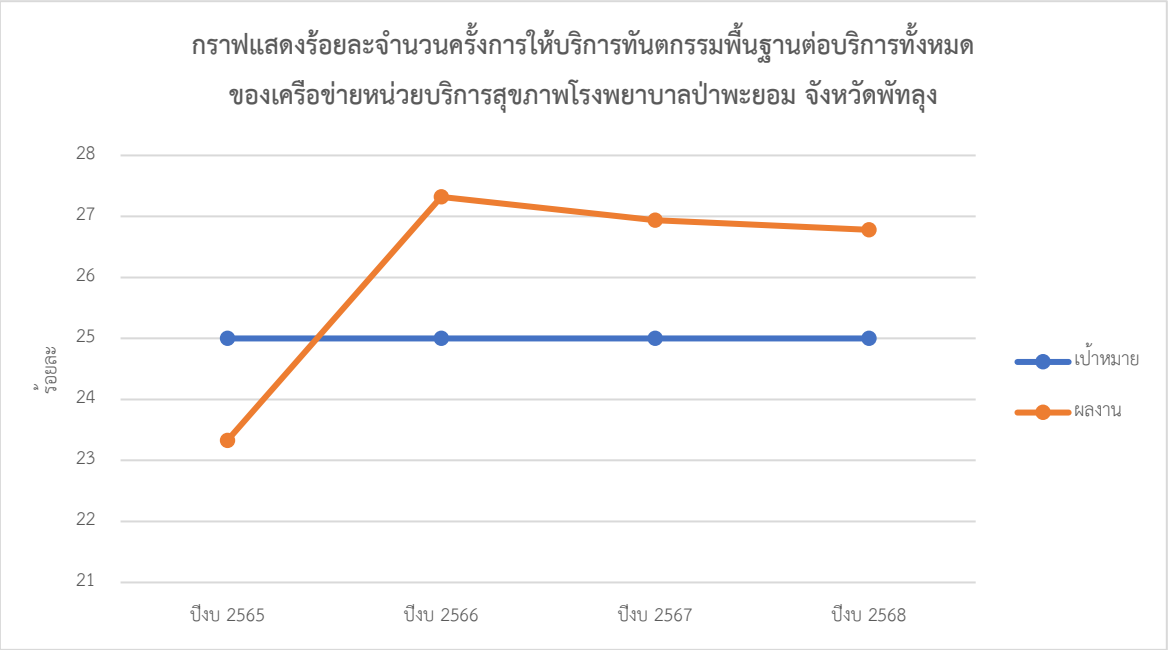

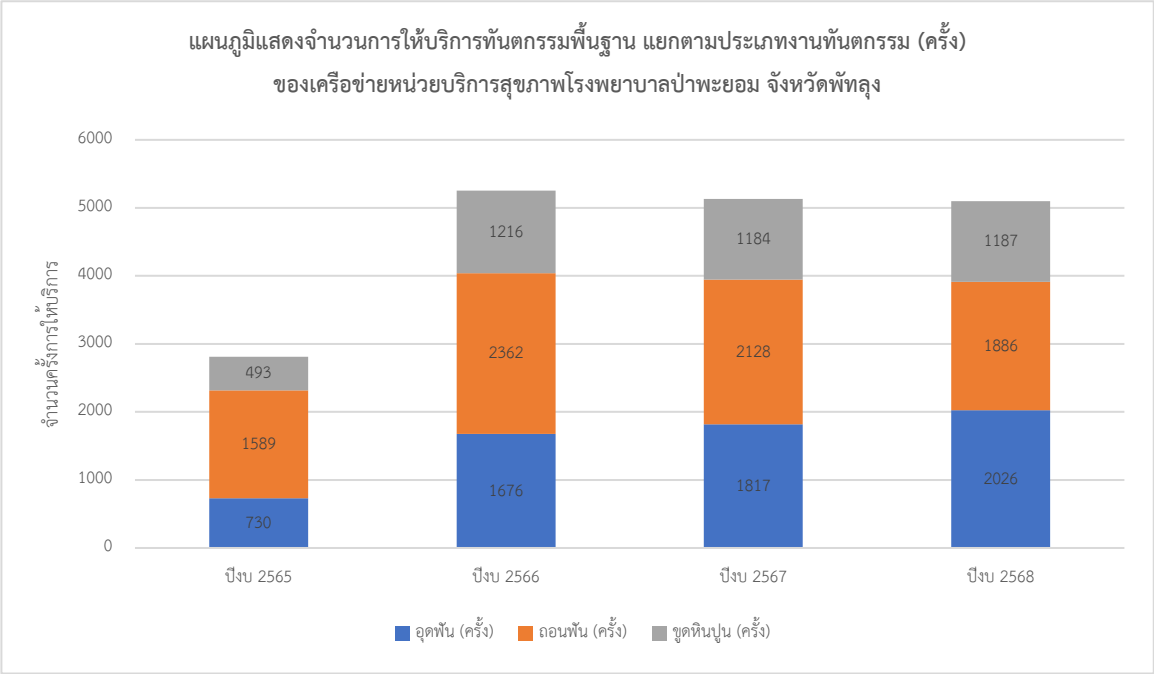

9. บทเรียนที่ได้รับ :

- ข้อมูลการให้บริการทันตกรรมพื้นฐานในปีงบประมาณ 2565-2568 พบว่า จำนวนการให้บริการทันตกรรมพื้นฐาน ปี 2566-2568 เพิ่มสูงกว่าปี 2565 อย่างเห็นได้ชัด อาจมาจากสถานการณ์โควิด-19 คลี่คลายลง ทำให้ประชาชนมาใช้บริการทันกรรมมากขึ้น ร่วมกับการพัฒนาระบบการเข้าถึงบริการทันตกรรมอย่างต่อเนื่อง

- การให้บริการอุดฟันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี จนในปี 2568 จำนวนการอุดฟัน (2,026 ครั้ง) สูงกว่าการถอนฟัน (1,886 ครั้ง) สะท้อนความต้องการรับบริการทันตกรรมและรูปแบบการดูแลรักษาสภาวะสุขภาพช่องปากของประชาชนในพื้นที่

- การบริหารจัดการระบบที่มีประสิทธิภาพช่วยทำให้ผลการดำเนินงานด้านการให้บริการทันตกรรมพื้นฐานมีอัตราเพิ่มสูงขึ้นในปีงบประมาณ 2566 และอยู่ในระดับคงที่ต่อเนื่องมา

- การเข้าถึงบริการทันตกรรมพื้นฐาน (อุดฟัน ถอนฟัน ขูดหินปูน) เพิ่มสูงขึ้น ช่วยให้ทันตบุคลากรสามารถตรวจและรักษาความผิดปกติในระยะเริ่มแรกได้ดียิ่งขึ้น

- การให้บริการทันตกรรมป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ ควบคู่ไปกับการให้บริการทันตกรรมพื้นฐาน ช่วยลดอุบัติการณ์การเกิดโรคในช่องปากและลดอัตราการสูญเสียฟันของประชาชนในพื้นที่

10. การติดต่อกับทีมงาน :

นางสาวพันธนีย์ มากแก้ว กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาลป่าพะยอม

E-mail: pantanee.m@gmail.com